

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

(пост. п. № 7 від «14» *листопада* 20 *20* р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

**ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ /
PSYCHOLOGY OF MANAGEMENT**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

Київ 2020

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ заборонено

Автори: _____ С.М. Миронець, доктор психологічних наук, доцент,
завідувач кафедри психології КНТЕУ;

_____ О.Г. Скрипкін, кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології КНТЕУ.

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології 4 травня 2020 р.

Рецензенти: I.В. Мостова, канд. психол. наук, доцент кафедри психології
КНТЕУ;

В.Г. Гамов, заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фізичної
культури КНТЕУ;

О.І. Кондратюк, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та фінансів
підприємства КНТЕУ;

В.Г. Андрєєва, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та
фінансів підприємства КНТЕУ;

(рецензент від кафедри менеджменту персоналу КНТЕУ);

В.М. Будзяк, д-р економічних наук, професор, професор кафедри
міжнародного менеджменту КНТЕУ;

А.Г. Охріменко, д-р екон. наук, доцент, доцент кафедри
готельноресторанного бізнесу КНТЕУ;

В.В. Білик, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри туризму та
рекреації КНТЕУ;

А.М. Расулова, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
готельноресторанного бізнесу КНТЕУ;

Ю.І. Головня, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри публічного
управління та адміністрування КНТЕУ;

Н.Д. Гординя, канд. психол. наук, заступник директора закладу
післядипломної освіти «Центр перепідготовки та підвищення
кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого
самоврядування, державних підприємств, установ і організацій при
Київській облдержадміністрації».

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ / PSYCHOLOGY OF MANAGEMENT

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

освітній ступінь	«бакалавр»
галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
спеціальність	242 «Туризм»
спеціалізація	«Міжнародний туризм»

ВСТУП

Дисципліна «Психологія управління» є вибірковою дисципліною навчального плану підготовки студентів КНТЕУ денної форми навчання освітнього ступеня «бакалавр»:

галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм»

спеціалізації «Міжнародний туризм».

Програму підготовлено з урахуванням вимог Стандарту вищої освіти України із зазначеної спеціальності та відповідних освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів КНТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Психологія управління» є надання фундаментальних теоретичних знань і набуття практичних навичок з питань усвідомлення психологічних особливостей управлінської діяльності, аналізу психічних явищ і відносин в організації, що виникають в процесі управління та регулювання їх у практичній діяльності психологічними методами.

Завданням вивчення дисципліни «Психологія управління» є надання студентам ґрунтовних знань особливостей здійснення психологічної практики в управлінській діяльності, а саме: оволодіння знаннями і формування у студентів компетентостей, які спрямовуються на практичне використання психологічних методів в управлінській діяльності; підвищення рівня професійної компетентності майбутніх фахівців зазначених спеціалізацій завдяки оволодінню ними методами вивчення та впливу на соціально-психологічні явища, групові процеси в трудових колективах, психологічної оптимізації процесу управління (менеджменту) в організаціях; формування системи знань та компетентостей в професійній діяльності менеджера щодо усвідомлення передумов, рушійних сил розвитку та психологічної готовності керівника до управлінської діяльності.

Предметом вивчення дисципліни є психологічні закономірності управлінської діяльності, сукупність психологічних особливостей управління організацією.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Знання:

- психологічних особливостей професійного розвитку та діяльності керівника в організації, побудови ефективних комунікацій та взаємодії з колегами по роботі;
- особливостей функціонування потребнісно-мотиваційної, операціональної, інформаційної та регуляторної підсистем особистості в системі управління;
- категоріально-понятійного апарату психології управління; *вміння*;
- обґрунтовувати управлінські (менеджерські) рішення з урахуванням знань, навичок та умінь галузі психології управління;
- вивчати та враховувати соціально-психологічні явища, колективні процеси у сфері діяльності працівників виконавчої та управлінської ланок і впроваджувати психологічні методи оптимізації процесу управління (менеджменту) в організаціях;
- за результатами аналізу соціально-психологічних процесів в колективі формулювати висновки та пропозиції щодо підбору, розстановки та атестування кадрів на підприємстві, в організації;
- враховувати в управлінській взаємодії та вмінні здійснювати первинну корекцію негативних проявів і наслідків професійного стресу у працівників виконавчої та управлінської ланок.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Психологія управління» як вибіркова компонента освітньої програми забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Міжнародний туризм

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
K14	Здатність працювати в команді та автономно	6–8, 10–13
<i>Фахові компетентності за освітньою програмою</i>		
-	-	-
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		

ПР12	Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг	6, 8
ПР15	Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань	7, 9–11
ПР18	Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях	9, 10
ПР19	Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань	6, 8, 11
ПР20	Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання	6, 12
ПР21	Приймати обгрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності	10, 11
ПР22	Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях	5–12

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1

Теоретичні основи психології управління

Психологія управління як галузь психологічної науки. Теоретичні основи психології управління. Наукові концепції та підходи в психології управління. Міждисциплінарні зв'язки психології управління.

Предмет психології управління. Проблеми та інтегральні завдання психології управління. Принципи психології управління. Наукові напрями (напрями дослідження) розвитку психології управління. Сучасні завдання психології управління. Психологічні аспекти діяльності керівника та організації.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2

Додатковий: 1, 2, 5

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 2 Історія розвитку і сучасний стан психології управління

Джерела і передумови виникнення психології управління. Розроблення ідей психології управління у філософії. Розроблення проблем психології управління в межах соціології. Накопичення знань із психології управління в теорії управління. Становлення і розвиток психології управління за кордоном. Становлення і розвиток вітчизняної психології управління.

Етапи розвитку психології управління та психології праці у ХХ ст.: 20–30-і роки, стагнація (друга половина 30-х – 50-ті роки), відродження у другій половині 50х–90-х років. Розвиток вітчизняної психології управління на сучасному етапі. Перспективи розвитку психології управління.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 4

Додатковий: 1, 2

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 3 Психологічні структура та функції управлінської діяльності

Загальне поняття управлінської діяльності. Закономірності управлінської діяльності та їх характеристика: організаційно-технічні; соціально-економічні; соціально-психологічні. Функції управлінської діяльності. Сутність теоретикопізнавальної, соціально-психологічної, гуманістичної, прогностичної, прикладної, економічної, соціальної та міжнародної функцій управлінської діяльності.

Психологічна структура управлінської діяльності. Психологічні особливості управлінської діяльності. Психологічна сутність і характеристика провідних компонентів управлінської діяльності.

Список рекомендованих джерел: Основний: 3, 10

Додатковий: 4, 10

Інтернет-ресурси: 1 10

Тема 4

Методи психології управління

Загальна характеристика і класифікація методів, що використовуються в психології управління: психологічні методи вивчення особистості в системі управління; соціально-психологічні методи вивчення особливостей функціонування

організації; методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань і прийняття управлінських рішень. Наукове спостереження та його види. Метод опитування та його види. Метод вивчення документів. Методи бесіди та інтерв'ю в професійній діяльності менеджера. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань та прийняття управлінських рішень: «мозкового штурму», щоденників, «гарної ідеї», синектики.

Експериментальні види дослідження в управлінні. Принципи та етапи проведення дослідження в психології управління. Дослідження індивідуальних та лідерських якостей особистості в психології управління. Методи вивчення професійно-важливих якостей керівника.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2

Додатковий: 1, 2, 4

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 5

Особистість в психології управління

Індивід, особа, людина, особистість у психології управління. Роль особистості у системі управління. Структура особистості. Типологічні характеристики особистості та їх використання в управлінській діяльності. Рольова поведінка, соціальні норми та регулятори поведінки. Відповідність властивостей особистості вимогам організації.

Класифікація акцентуацій характеру за А. Лічко та К. Леонгардом. Характеристика типів поведінки за Е. Шостром. Особливості управлінських ролей менеджера за Г. Мінцбергом.

Співвідношення груп здібностей з рівнем соціального управління. Особистість менеджера в психології управління. Мотиваційний компонент як складова професійної діяльності менеджера. Особливості проявів когнітивної та емоційної сфер в управлінській діяльності.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2

Додатковий: 1, 2

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 6

Психологічна характеристика суб'єкт-об'єктної взаємодії в психології управління

Феномен міжособистісних відносин в системах управління організаціями. Соціально-психологічні феномени поведінки особистості в групі. Форми психологічного впливу структурних компонентів організації на особистість.

Психологічна сумісність. Поняття психологічної згуртованості в організації. Соціально-психологічний клімат в організації.

Сутність та рівні формування особи керівника. Психологічні засади авторитету керівника. Психологічні основи керівної діяльності: сутність, ознаки, сфери та специфіка. Делегування повноважень як форма управлінського рішення щодо реалізації ініціативи підлеглих. Психологічні методики вивчення міжособистісних стосунків, групової сумісності, згуртованості та психологічного мікроклімату. Психологічні підходи до формування колективу. Структура первинного колективу.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2

Додатковий: 3, 4

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 7

Психологічні особливості стилів управління

Теоретико-прикладні аспекти дослідження стилю в управлінській діяльності. Основні параметри стилів управління та їх характеристика. Психологічна характеристика основних стилів керівництва. Поняття про структуру, стиль управління та його значення у професійній діяльності менеджера (за Л. Орбан-Лембрик). Вплив стилю керівництва на ефективність управління. Психологічні відмінності керівника і лідера.

Поняття про стиль управління за класифікацією К. Левіна. Управлінська решітка Р. Блейка та Д. Мутона. Типи керівників за матрицею Ф. Монштейна. Психологічні особливості процесу і моделей управління організаціями (за Л. Карамушкою). Класифікація, загальні ознаки групових соціальних спільнот, соціальних груп і масових спільнот (за М. Корнєвим і А. Коваленко).

Якості особистості й індивідуальний стиль поведінки та діяльності. Схема компонентів управлінської діяльності в колективі. Реалізація ефективного управління. Управління факторами середовища та життєдіяльності. Ситуаційна модель Ф. Фідлера.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2

Додатковий: 2–4

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 8

Психологія ефективного ділового спілкування

Ділове спілкування як соціально-психологічний феномен. Психологічне поняття про комунікацію та її структуру. Психологічна характеристика вербального і невербального спілкування. Характеристика понять егоцентризму, ідентифікації, емпатії, співчуття та рефлексії. Психологічні помилки, що заважають ефективності ділового спілкування. Психологічні бар'єри в спілкуванні.

Механізми взаєморозуміння в процесі спілкування та характеристика їх проявів. Психологічні особливості спілкування керівника з підлеглим.

Комунікативні здібності та їх розвиток в процесі управлінської діяльності. Національні стилі ділового спілкування. Службовий етикет.

Психологія ведення переговорів. Зміст та специфічні ефекти міжособистісного сприйняття в управлінському спілкуванні.

Особливості та функції ділового спілкування. Інформаційно-комунікативна, інтерактивна, перцептивна та афективна функції спілкування. Психологічні бар'єри спілкування у відмінному етнокультурному середовищі.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 4

Додатковий: 2–4

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 9

Психологічні основи розвитку особистості керівника

Психологічна компетентність як передумова розвитку керівника. Психологічні особливості управлінського самовизначення в професіогенезі особистості.

Труднощі, професійні кризи, психологічна деформація та вигорання у роботі керівника.

Характеристика типів особистісного регресу. Роботоголізм. Перфекціонізм. Профілактика стресів, професійної деформації та вигорання у керівників.

Основні причини виникнення труднощів та деформацій в управлінській взаємодії (невиправдані очікування соціально-психологічна «глухота», ігнорування реальних критеріїв оцінки, конфлікт поколінь, особистісна пасивність).

Індивідуальні якості та спеціальні здібності як передумови розвитку керівника. Психологічні основи розвитку особистісного і лідерського потенціалу керівників.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 3

Додатковий: 2, 4

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 10

Психологічна готовність та мотивація керівника й підлеглих до професійної діяльності

Загальна характеристика психологічної готовності особистості до виконання професійної діяльності. Особливості функціонального та особистісного підходів щодо розуміння психологічної готовності до управлінської діяльності. Мотиваційний, когнітивний, операційний, особистісний компоненти психологічної готовності керівника до управлінської діяльності. Функціонально-діяльнісний підхід щодо удосконалення професійних компетентностей у процесі підготовки керівних кадрів. Загальна психологічна характеристика мотиваційних стратегій в управлінській діяльності. Психологічні особливості факторів мотиваторів та демотиваторів. Роль методів активного соціально-психологічного навчання в системі психологічної готовності керівника до управління організацією.

Мотиваційна структура особистості. Мотиви праці як складова трудової діяльності. Стратегії мотивації. Методи мотивації працівників організації. Оцінка персоналу як інструмент його мотивації.

Роль методів активного соціально-психологічного навчання в системі психологічної готовності керівника до управління організацією. Мотиваційний компонент в структурі рушійних сил розвитку особистості. Схема замкнутого циклу життєдіяльності організації. Схема процесу стимулювання працівників і перевірки його ефективності.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 2

Додатковий: 3, 5

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 11

Психологічні основи прийняття управлінських рішень

Прийняття рішень як психологічний процес, роль суб'єктивної складової. Класифікація управлінських рішень. Типи мислення. Фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень керівниками: рівень компетентності; творчий потенціал; організаторські здібності; ставлення до проблеми, яку необхідно розв'язати. Умови прийняття рішень: невизначеність, небезпека, відповідальність, інтелектуальна стратегія, довільна й вольова регуляція, ризик. Усвідомлення відповідальності.

Структура та внутрішня динаміка розумового процесу прийняття рішень. Індивідуальні розбіжності. Мотиваційні та емоційні компоненти процесу прийняття рішень. Ситуативна детермінація у прийнятті управлінського рішення. Психологічні закономірності виникнення помилкових рішень. Психологічні особливості прийняття рішень в умовах дефіциту часу та неповноти інформації. Особливості емоційного реагування людини в проблемних ситуаціях. Правила адекватного співвідношення когнітивних та емоційно-вольових процесів для учасників ухвалення рішення. Емоційно-вольова регуляція в процесі ухвалення рішення. Психологічні методи оптимізації прийняття рішень.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 3, 4

Додатковий: 1, 2

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 12

Психологія управління конфліктами

Визначення поняття «конфлікт». Сутність конфлікту та його характерні риси. Основні причини виникнення конфліктів. Структура конфлікту. Визначення основних елементів конфлікту: сторони (учасники) конфлікту, предмет конфлікту, образ конфліктної ситуації, мотиви конфлікту.

Класифікація організаційних конфліктів та їх наслідки. Сутність процесу розв'язання конфлікту в організації. Стратегії виходу із конфліктних ситуацій.

Контраргументація. Конструктивна критика.

Наукові підходи до трактування конфліктів: психоаналітичний (З. Фрейд, К. Юнг, К. Хорні, А. Адлер), ситуаційний (Дж. Дллард, Н. Міллер, А. Бандура, М. Дойч, М. Шериф), когнітивний (К. Левін, Т. Ньюком, Ф. Хайдер, В. М'ясищев).

Внутрішньо-особистісний конфлікт як предтеча конфлікту міжособистісного. Алгоритм дії керівника щодо аналізу конфліктної ситуації.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 3

Додатковий: 4, 5

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 13

Психологічні аспекти атестації персоналу організації

Мета та завдання атестації персоналу в організації. Нормативні вимоги до проведення атестації працівників. Основні психологічні компоненти атестації кадрів. Етапи атестації, їх психологічна характеристика та особливості проведення.

Роль керівника в дотриманні процедури атестації кадрів в організації. Методи захисту від суб'єктивізму під час атестації кадрів. Алгоритм розробки та сучасні психологічні аспекти оцінювання й атестації працівників організації. Атестація персоналу як компонент соціально-психологічного забезпечення професійної діяльності. Роль та місце менеджера (працівника) в атестації кадрів.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 3, 5

Додатковий: 1, 4

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 14 Психологічні особливості формування іміджу організації

Поняття іміджу. Критерії моделей поведінки у службовій діяльності. Аксесуари іміджу. Гендерні особливості формування іміджу. Участь у дискусіях і публічних виступах. Представлення виступаючого. Доповідь. Дебати. Робота із засобами масової інформації: публікації, інтерв'ю, радіоінтерв'ю, участь у телепередачі, пресреліз, прес-конференція.

Види та структура іміджу організації. Психологічні складові іміджу організації та персоналу. Ефективна презентація. Службовий етикет. Організація прийому. Ведення переговорів. Психологія рекламної діяльності в організації. Конфіденційність. Формування і підтримка позитивного іміджу на міжнародному рівні. Національні стилі ділового спілкування в управлінській діяльності.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 4

Додатковий: 1, 5

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 15

Психологічні засади формування соціальної структури організації

Соціально-психологічна сутність структури організації.

Професійнопсихологічний відбір та його основні етапи. Професійно-психологічна придатність та методи її визначення. Професійне навчання як основний напрям професійного розвитку.

Психологічні особливості професійної успішної групи. Психологічні ускладнення при нововведеннях. Значення людського чинника в системі управління організацією. Наставництво та його психологічні чинники успішної адаптації працівників. Методики об'єктивної оцінки адаптації працівників.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1

Додатковий: 1, 2

Інтернет-ресурси: 1-5

Тема 16 Психологічне здоров'я та професійне довголіття керівника

Психологічне і фізичне здоров'я працівників організації. Класифікація професійних стресів. Характеристика окремих видів професійного стресу та особливості їх проявів. Чинники професійного стресу у менеджерів за А. Кемпінським (високий рівень бізнес ризиків, кар'єрна конкуренція некомпетентність підлеглих; недобросовісність партнерів, непередбачуваність соціально-економічних змін). Прояви професійного стресу в емоційно-вольовій, когнітивній, професійній та поведінковій сферах особистості.

Життєві кризи і діяльність керівника. Ортобіоз особистості керівника. Гігієна праці. Гігієна спілкування. Особиста гігієна. Форми і методи організації здорового способу життя працівників організації. Шляхи та засоби підтримки й відновлення працездатності працівників організацій.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 3, 4

Додатковий: 3–5

Інтернет-ресурси: 1-5

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління. навч. посіб. / Л.Е. Орбан-Лембрик. – 2-ге вид., доп. – К.: Академвидав, 2010. – 544 с*. 2. Брич В.Я., Корман М.М. Психологія управління: Навчальний посібник / В.Я. Брич, М.М. Корман. – К.: Кондор-Видавництво, 2013. – 384 с.

3. Психологія управління [Текст] : навч. посіб. / Р.А. Калениченко [та ін.]; за заг.ред. Р.А. Калениченка, О.Г. Льовкіної; Ун-т держ.фіск.служби України. – Ірпінь, 2019. – 255 с.

4. Психологія управління [Текст]: навч.-метод. посіб. / З.Р. Кісіль,

О.Г. Угрин. – Л.: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2018. – 507 с.

5. Ходаківський Є.І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. [текст] Підручник. / Є.І. Ходаківський, Ю.В. Богоявленська, Т.П. Грабар. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 492 с.

Додатковий

1. Підприємництво: психологічні, організаційні та економічні аспекти : навч.посіб. / С.Д. Максименко, А.А. Мазаракі, Л.П. Кулаковська, Т.Ю. Кулаковський. – К. : Київ.нац.торг.-екон. ун-т, 2012. – 720 с.*

2. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія професійної комунікації: навч.посіб. / Л.Е. Орбан-Лембрик. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2010. – 528 с.*

3. Прищак, М.Д. Психологія управління в організації : навчальний посібник

/

М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. – 150 с.

4. Липовська Н.А. Психологія управління: навчальний посібник / Н.А. Липовська, І.В. Письменний. – Дніпро: ГРАНІ, 2019. – 198 с. 5.

Бакаленко О.А. Психологія управління : навч. посіб. / О.А. Бакаленко. – Х.: ХНУРЕ, 2020. – 120 с.

Інтернет-ресурси

1. Навчальні матеріали онлайн / Психологія [Електронний ресурс].

Режим доступу: <https://pidru4niki.com/psihologiya/>

2. Безкоштовна бібліотека підручників [Електронний ресурс].

Режим

доступу: <http://www.info-library.com.ua/> 3. Студентська електронна бібліотека “Читалка” [Електронний ресурс]: <http://chitalka.info/psy.html>.

4. Освіта.ua [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ru.osvita.ua/>

5. Сайт «Stud.com.ua» / Психологія [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://stud.com.ua/psihologiya/>

* – джерела, що є у бібліотеці КНТЕУ.